

42

41

40

39

42

41

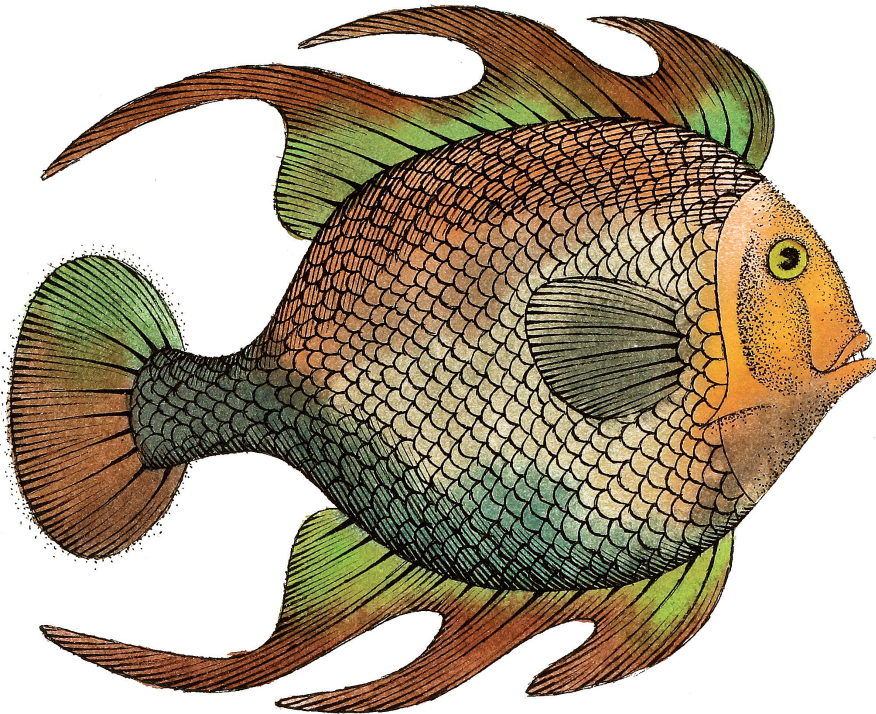
40

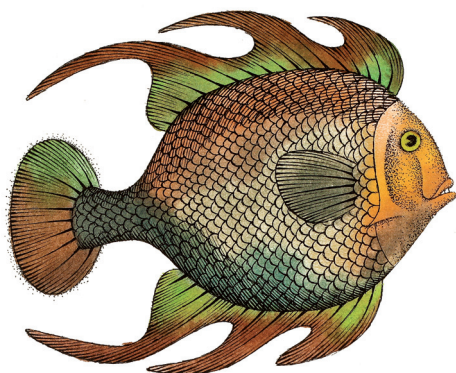
39

1. DÍL

ŽIVOT A ZVLÁŠTNÍ PODIVNÁ DOBRODRUŽSTVÍ ROBINSONA CRUSOEA, NÁMOŘNÍKA Z YORKU

Narodil jsem se roku 1632 v městě Yorku z dobré rodiny, která však odtud nepocházela. Můj otec, přistěhovalý z Brém, usadil se nejprve v Hullu. Nabyl tu obchodem pěkného jmění, zanechal později svého zaměstnání a přesídlil do Yorku. Tu se oženil s mou matkou; byla z domácí, velmi dobré rodiny Robinsonů, a proto mne jmenovali Robinson Kreutznauer. Ale protože v Anglii rádi komolí jména, říkají nám, nebo spíše sami si říkáme a píšeme se Crusoeovi, a tak mne nazývali i kamarádi.

Měl jsem dva starší bratry. Jeden z nich byl důstojníkem anglické pěchoty ve Flandřích, které svého času velel proslulý plukovník Lockhart, a padl v bitvě proti Španělům nedaleko Dunkirku. Co se přihodilo s druhým bratrem, nikdy jsem se nedověděl, právě tak jako moji rodičové se nedověděli, co se stalo se mnou.

Já, třetí ze synů, k ničemu nejsem určen, počal jsem již záhy pomýšlet na toulky. Můj otec, jenž byl velmi zkušený muž, poskytl mi takové vzdělání, k jakému domácí výchova a návštěva místní školy postačovaly, a určil, abych studoval práva. Mne však jediné vábilo stát se námořníkem. A tato moje náklonnost pudila mě neodolatelně proti přání, ba proti příkazům otcovým, proti domluvám i prosbám matčiným a ostatních přátel, takže se zdálo, že je cosi osudného v této vrožené náchylnosti, ženoucí mě přímo v bědný život, který mě očekával.

Můj otec, moudrý a vážný muž, radil mi opravdově a výborně, aby mě odvrátil od mých úmyslů, které poznával. Jednou zrána zavolal si mě do svého pokoje, k němuž byl nemocí připoután, a velmi vroucně se mnou o tom rozprávěl. Cože jiného, tázal se mne, než nestálá krev tě nutká, abys opustil otcovský dům a rodnou končinu, kde tě dobře znají a kde bys mohl přičinlivostí a pílí dosáhnouti štěstí pohodlného a radostného života. Vyprávěl mi, že jenom zoufalci nebo lidé žádostiví neobyčejného osudu se ženou do ciziny za dobrodružstvím, buď aby se obohatili, nebo aby se proslavili neobyčejnými skutky, které vybočují z dráhy obvyklého života. Prával, že tyto věci jsou buď příliš nad mé síly, nebo příliš mne nedůstojné; že já náležím k střednímu stavu, nebo, jinými slovy, k lepší vrstvě nižší třídy, o které se zkušeností přesvědčil, že je nejlepším stavem na světě a nejpříznivější vezdejšímu štěstí. Tu není bídy a soužení, lopoty a útrap těch, kteří jsou odkázáni na své mozoly, ani pýchy a hříšného nadbytku, domýšlivosti a závisti vyšších stavů. Podotkl, že nejlepším důkazem blaženosti středního stavu je závist, s jakou naň pohlížejí všichni ti, kteří k němu nepříslušejí; že i králové žalují často na neblahý osud svého rodu a přejí si žít uprostřed obou krajností, neobtěženi ani bídou, ani údělem vznešených stavů. I mudrlec dosvědčuje, že jedině střední stav poskytuje pravé uspokojení, když si žádá, aby ušetřen byl údělu bohatství i bídy.

Otec mě prosil, abych pohlédl, jak útrapy života valnou většinou pronásledují nejnižší a vznešené vrstvy lidstva, kdežto střední stavy jsou nejméně postiženy, poněvadž nejsou vydány tak mnohým zvratům osudu, který zmítá vznešenými, aniž trpí tak četnými chorobami a nesnáze-mi ducha i těla jako ti, kdož buď neřestným, rozkošnickým a výstředním životem, nebo vysilující lopotou, strádáním a hladem upadli do nemocí, které jsou přirozeným důsledkem takového života. V životě středního stavu daří se však všeliké ctnosti a všem druhům radosti; v něm je spokojenost a dostatek. Klid, střídmost, pokojná mysl, zdraví, družnost, všechno příjemné vyražení a žádoucí zábava jsou požehnáním střední cesty života, po které kráčíme světem nerušení a bez obtíží, nezplaho-čení lopotou nebo námahou duševní; není nám usouzeno otročit pro

skývu denního chleba, znepokojoval se zmatenými poměry, které duši okrádají o mír a tělo o klid; ani závist, ani utajená ctižádost nesžírají naše nitro. Umírnění ubíráme se poklidně světem, chutnajíce sladkost života, aniž okoušíme jeho hořkosti, cítíme se v něm šťastni a den ode dne se učíme lépe ho užívat.

Potom mi otec domlouval se vši vážností a co nejvroucněji, abych zanechal pošetilostí, abych se nevrhal střemhlav do nesnází, jichž mne chtějí ušetřit poměry, v kterých jsem se zrodil. Připomínal, že se nepotřebuji pachtit za chlebem, že chce pro mne všecko podniknout a vynasnaží se, aby mi pojistil takový život, jaký mi právě vylíčil. Nepovede-li se mi ve světě a budu-li nešťasten, pak to bude mou vlastní vinou nebo z určení osudu; on že jest prost jakékoliv odpovědnosti, neboť učinil dosti, když mě důtklivě varoval před počínáním, o němž věděl, že bude jen k mé zkáze. Zkrátka a dobře: jako učiní vše možné pro mne, zůstanu-li doma a podrobím se, tak také nepřispěje ani v nejmenším k mému odchodu, aby se nestal spoluvíníkem mého neštěstí. Nakonec mi vyprávěl o mém starším bratru, aby mi poskytl odstrašující příklad. I s ním kdysi tak vážně rozmlouval, aby ho odvrátil od úmyslu zúčastnit se války v Nizozemí. Nic však nepořídil. Jeho mladistvé touhy mu našeptávaly, aby vstoupil do vojska, kde také našel svou smrt. Přesto však že nepřestává prosit a odvažuje se mi říci, že odhodlám-li se k pošetilému kroku, Bůh mi nepožehná a já budu mít dosti pokdy, abych rozjímal o tom, že jsem neuposlechl otcovské rady, až pak mi již nebude pomoci.

Při posledních slovech, jež byla vskutku prorocká, aniž si toho otec byl sám vědom, jsem pozoroval, kterak hojné slzy smáčely jeho tvář, zejména když mluvil o padlém bratru, a když se pak zmínil o mně, kterak budu mít dosti pokdy k lítosti a nižádný mi již nepomůže. Byl tak pohnut, že ustal v rozmluvě. Pravil, že jeho srdce je tak přeplněno, že není již schopen slova.

Byl jsem domluvou upřímně dojat, jak ani jinak není možno, a umínil jsem si, že se vzdám svých úmyslů a zůstanu doma, jak si to otec přeje. Ale žel! V několika málo dnech byla má dobrá předsevzetí tatam a já, abych unikl dalším výčitkám otcovým, jsem se rozhodl, že uteču.

Přece však jsem se zdržel, abych nejednal hned v prvním zápalu svého odhodlání. Uchýlil jsem se k matce ve chvíli, kdy se mi zdálo, že je mi příznivější než obvykle, a svěřil jsem se jí, že má touha po světě je nepřekonatelná, že nejsem s to, abych se k čemukoliv jinému upjal, a že otec udělá lépe, když mi povolí, než aby mi zbraňoval. Je mi již osmnáct let a je už pozdě, abych teprve začínal v obchodě nebo s přípravami k advokátství. Jsem jist, že i kdybych se o to pokusil, že nevydržím do smluvené doby, že před časem zběhnu a uteču na moře. I prosil jsem matku, aby se za mne u otce přimluvila, aby mi dovolil vykonat jednu takovou námořní cestu. Vrátil-li se a nenaleznu-li pak v tom zálibu, zůstanu již doma a slibuji, že zdvojenou pílí vynahradím čas, který jsem takto promeškal.

Těmi slovy jsem matku velice zarmoutil. Řekla mi, že ví, že nic nepomůže povídat otci o takových věcech, neboť je příliš pevně přesvědčen o tom, co je mi k dobru, aby svolil k tak nebezpečnému pokusu. Zaráželo ji, kterak po rozmluvě s otcem a po tolika laskavých a vlídných domluvách mohu ještě na něco takového myslit. Chci-li se už za každou cenu zničit, pak mi již není pomoci; ale tolik abych si pamatoval, že ona k tomu nikdy nesvolila, že nechce mít nejmenší podíl na mém neštěstí, abych snad nemohl jednou říci, že pomáhala něčemu, co se přičilo vůli mého otce.

Jak jsem se později dověděl, vyprávěla matka otci od slova k slovu všechno, co jsem jí pověděl, ač mě ujišťovala, že se o věci ani nezmíní. Otec prý to vyslechl s velikou účastí a řekl jí s povzdechem: „Kdyby ten chlapec poslechl a zůstal doma, byl by šťasten; odejde-li však, bude nejbědnějším z lidí, a k tomu svolit nechci.“

A trvalo bezmála celý rok, než se mi podařilo, abych přece provedl svou. Po všechnu tu dobu nepřestával jsem být zatvrzele tupým ke všem pokojným plánům a často jsem vyčítal rodičům, proč tak houževnatě brání mé jediné náklonnosti. Jednoho dne jsem byl v Hullu, kam jsem přibyl náhodou, ani nepomysliv v tu chvíli na útěk. Tu jsem se potkal s kamarádem, který se chystal s lodí svého otce na cestu do Londýna. Doléhal na mne, abych jel s ním, že mě sveze zadarmo, a vábil mě, jak

to lodníci obyčejně dovedou. A tak aniž jsem se poradil s otcem nebo s matkou, ba aniž jsem jim byl vzkázal jediné slůvko, ponechav náhodě, zdali co o mně doslechnou nebo nikoliv, bez božího i otcovského požehnání, neuvažuje v nejmenším o důsledcích svého počínání, vstoupil jsem, Bůh ví, že v neblahé chvíli, dne 1. září 1651 na palubu lodi, která měla plout do Londýna. A jsem jist, že na žádného z mladistvých dobrodruhů neštěstí nepřikvapilo dříve a nevytrvalo déle než u mne. Sotva naše loď vyplula z ústí řeky Humber, počal vát vítr a moře se hrozivě vzdouvalo. Poněvadž jsem nikdy předtím moře neokusil, pocítil jsem se nevýslovně zbědován a skleslý na duchu. Počal jsem nyní vážně přemítat o tom, co jsem učinil a jak spravedlivý trest nebes by mě měl stihnout za to, že jsem tak bezbožně opustil domov a nedbal svých povinností. Všechny dobré rady rodičů, otcovy slzy a prosby matčiny se mi pojednou vynořovaly a mé svědomí, posud ne tak zatvrzelé jako později, zle mi vyčítalo, že jsem zapomněl na své závazky k Bohu i k rodičům.

Mezitím bouře sílila a vody se vysoko vzdýmaly, třebaže zdaleka ne tolik, jak jsem vídal později; leč to postačovalo, abych byl dosti poděšen, neboť jsem byl na moři nováčkem, který dosud nic nezažil. Hrozil jsem se každé vlnky, že nás navždy pohřbí, a kdykoliv loď, klesajíc, sjížděla v úžlabinu, myslil jsem, že se již nevynoříme. S myslí takto ustrašenou přísahal jsem a zaříkal jsem se, pakli mi Bůh bude milostiv a zachová mě naživu a já po této hrozné cestě vystoupím na pevnou zemi, že se navrátím domů k otci a nikdy již, co živ budu, nevkročím na loď; uposlechnu otcovské rady a nikdy se již nevydám v takové nebezpečí. Teprve nyní jsem poznával správnost otcových výkladů o zlaté střední cestě života, viděl jsem, kterak bez nesnází a v pohodě jsem trávil své dny, nikdy nevysazen hrůzám námořním a strastem na pobřeží. Umínil jsem si prostě, že jako marnotratný syn půjdu k otci, že se vrátím domů.

Tak moudře a vážně jsem přemýšlel, pokud bouře zuřila, ba ještě chvíli později. Leč nazítří se vítr utišil, moře ulehlo a já si zvolna přivykal. Přece však jsem zůstal po celý den zasmušilý, ježto mě mořská nemoc posud trápila. Ale se soumrakem se vyčasil, vítr nadobro ustal a snesl se lahodný večer. Slunce zapadalo bez obláčku a tak se i za jitra

vyhouplo; že pak větrík sotva povíval a klidná pláň mořská se leskla sluncem, zdálo se mi, že nikdy jsem nespátřil tak nádherný pohled.

Oné noci jsem se vyspal výborně. Zdráv a při dobré mysli, pln údivu pohlížel jsem na moře, nedávno ještě tak hrůzné a zběsilé a zakrátko tak tiché a utěšující. A v tu chvíli, když předchozí myšlenky se již sotva ozývaly, přistoupil ke mně můj svůdce. „Nu, chlápku,“ pravil a pleskl mě na rameno. „Jak se ti daří? Už jsem se lekl, že tě minulé noci ustrašila ta hrstka větru, kterou jsme dostali!“ – „Hrstka větru, pravíš?“ vzkřiknu já. „Taková hrozná bouře!“ – „He, he, bouře, blázínku,“ pousmál se. „Tomuhle říkáš bouře? To nic nebylo. Když je dobrá loď a volné moře, čerta je nám po takovém zafouknutí. Tys ještě sotva poříční lodník, chlápku! Pojď, vypijem sklenici punče a zapomenem na to. Vidiš, jak je teď krásně?“ Abych skončil tuto trudnou část svého vypravování: udělali jsme to po námořnicku; punč byl připraven, já jsem se jím podnapil a za tuto jedinou noc jsem hříšně utopil všecku svou lítost, všechny vzpomínky na minulost a všecka svá dobrá předsevzetí do budoucnosti. S návratem pohody a s hladinou utichlou po přešlé bouři pominuly i mé děsivé myšlenky. Zapomněl jsem na strach z hrozivých vln, mé bývalé touhy se ozvaly znovu a moje přísahy a sliby z těžkých hodin byly načisto tytam. Chvillemi jsem se ovšem rozmýšlel a spravedlivé úvahy se o mne pokoušely, leč setřásl jsem je zas a vystříhal jsem se jich jako zlého ducha. A že jsem se oddal pití a veselé společnosti, zvítězil jsem záhy nad těmito „nápady“, jak jsem to nazýval, a v pěti šesti dnech přemohl jsem dokonale své svědomí, jak je to jen možno takovému zelenáči, který se zařekl, že se jím nedá nijak rušit. Čekala mě však ještě nová zkouška. Prozřetelnost, jak už to v takových případech bývá, stanovila, že mi nic nepromine. Když jsem takto poprvé pohrdl svou spásou, to, co přicházelo, bylo takové, že nejhorší a nejzatvrzelejší zvrhlík musil by tu doznat svrchovanou míru bídy i božího milosrdenství.

Šestého dne naší plavby dospěli jsme na rejdu yarmouthskou. Počasí bylo klidné, ale vítr vál opačným směrem, takže jsme po bouři urazili jen kousek cesty. Zde jsme musili zakotvit a dobrý týden čekat, neboť stálý jihovýchodní vítr nám nebyl příznivý. Za tu dobu se k nám přidru-

žilo mnoho lodí plujících do Newcastleu, aby na tomto obvyklém místě vyčkávaly příhodné chvíle, kdy by vepluly do Temže.

Byli bychom tu tak dlouho nemeškali, neboť příliv by nás nesl proti proudu řeky, ale vál příliš silný vítr, který čtvrtého dne ještě neobyčejně vzrostl. Že však rejda byla pověstná jako dobrý přístav, že dno tu bylo příhodné a naše kotvy byly dílo dobré, plavci se ničeho neobávali, nepomýšleli ani v nejmenším na jakékoliv nebezpečí, nýbrž trávili čas v zahálce a veselí, jak to je na moři zvykem. Osmého dne však vítr zrána zmohutněl a my měli plné ruce práce, abychom svinuli plachty a přitáhli všecka lana, aby se loď plavila pokud možno lehce. K polednímu se moře zdvihlo, obrovské vlny se převalily přídí a jednou nebo dvakrát se zdálo, že kotva povolila. Poté dal kapitán spustit záchrannou kotvu, takže nyní jsme kotvili na dvou.

Mezitím rozpoutala se opravdu strašlivá bouře, a teď jsem postřehl hrůzu a zmatek i ve tvářích lodníků. Kapitán, jsa úplně zaměstnán starostmi o záchranu lodi, vcházel do své kajuty a zase vybíhal. I zaslechl jsem, jak si několikrát šeptal: „Bože, buď nám milostiv, jsme ztraceni, zahyneme všichni!“ a tak podobně naříkal. Za prvního zmatku ležel jsem jako smyslů zbaven ve své kajutě v podpalubí v prabídné náladě. Nedovedl jsem vzbudit prvotní lítost, kterou jsem tak okázale pošlapal, a znovu se vzchopit. Domníval jsem se, že nebezpečí života již minulo a že toto vše není nic proti předešlé nesnázi. Ale když jsem zaslechl ona kapitánova slova, že jsme všichni ztraceni, zhrozil jsem se strašlivě. Vstal jsem a vyšel ze své komůrky, abych se rozhlédl, leč tak děsivé divadlo jsem dosud neuzřel. Vlny se vzdouvaly vysoké jako hory a každou třetí čtvrtou minutu zatápěly palubu. Kdybych byl mohl pohledět kolem sebe, byl bych spatřil obraz svrchované bídy. Dvě lodi, které kotvily nablízku, obtíženy hojným nákladem, zbavily se svých stěžňů a naši plavci křičeli, že jiná blízká loď asi mílí před námi se právě potopila. Další dvě lodi se utrhlly a bez stožárů hnány jsou na širé moře vstříc všemu nebezpečí. Lehké lodi obstály nejlépe, nevzdorující příliš vlnám; přesto dvě nebo tři z nich se hnaly blízko nás s jedinou kosou plachtou, štvány větrem sem i tam.

Kvečeru kormidelník a dělmistr prosili kapitána, aby dal podříznout přední stěžň, čemuž se však kapitán bránil. Ale když ho dělmistr ujistil, že loď jinak utone, svolil k tomu. Když byl přední stěžň podřat, hlavní stožár se tak rozviklal, že zle ohrožoval loď a nezbylo než podetnout i ten a úplně oprostít palubu.

Každý snadno uhodne, v jakém stavu jsem byl já, který sotva byl okusil moře a před malou chvílí uklouzl jednomu nebezpečí. Mohuli se posud rozpomenout na své tehdejší myšlenky, trápil jsem se více nad tím, že jsem se vzdal svých předsevzetí a znovu se ujal dřívějších hříšných plánů, než pomyšlením na samu blízkou smrt. A tyto city, pomíšeny s hrůzami bouře, uváděly mě v takový stav, že není slov k jeho vylíčení. To nejhorší však ještě čekalo. Bouře běsnila s takovou zlobou, že i námořníci se zapřísahali, že posud nezažili horší. Měli jsme dobrou loď, byla však těžce naložena a kymácela se tak hrozivě, že lodníci každou chvíli křičeli, že ztroskotáme. Bylo do jisté míry štěstí, že jsem této obavě porozuměl teprve později, když jsem se na věc vyptal. Bouře se ve chvíli tak rozkatila, že jsem spatřil, co nebývá často vidáno: kapitán, dělmistr, kormidelník a několik, kteří byli citlivější ostatních, poklekli modlíce se a očekávali, brzo-li loď klesne ke dnu. Aby míra neštěstí byla dovršena, volal o půlnoci lodník, pověřený prohlídkou vnitřku, že loď má trhlinu, a jiný přišel, že voda již vystoupila do čtyř stop. Ihned byli všichni svoláni k čerpadlům. Za toho pokřiku se mi zdálo, že srdce mi tuhne v těle. Zvrátil jsem se nazpět v loži, na kterém jsem v kajutě seděl. Lodníci mě však zburcovali s pokřikem, nebyl-li jsem posud k ničemu, k čerpadlům že musím jako každý jiný. Vzchopil jsem se, pospíšil k pumpám a pracoval horečně s ostatními. Zatím kapitán zpozoroval, jak některé lehce naložené uhelné lodi, jež by byly neobstály na kotvách, spustily se na volné moře a blíží se k nám. Poručil tedy vypálit dělovou ránu na znamení, že toneme. Já, který nevěděl, odkud ta rána, jsem se náramně polekal, domnívaje se, že se loď roztrhla nebo ještě něco horšího. Zkrátka tak jsem se poděsil, že jsem upadl a omdlel. Poněvadž pak v této chvíli každý pomýšlel jen na záchranu vlastního života, nikdo se nestaral o mne, a co se mnou bude. Člověk, jenž nastoupil na mé místo

k pumpám, odkopl mě do kouta v domnění, že jsem mrtev. A tam jsem ležel, až jsem se po drahé době vzpamatoval.

Pracovalo se horečně, ale voda stoupala v lodi stále výš a loď počala zřejmě klesat. Bouře sice poněkud ochabla, ale nebylo pomyšlení, že bychom se udrželi nad vodou do té doby, než bychom dorazili do přístavu. Proto kapitán kázal pálit ránu za ranou, abychom přivolali pomoc. Posléze se odvážila lehká loď, kotvící nedaleko, vyslat nám pomocný člun, který, bojuje s nebezpečím, se konečně přiblížil. Ale zdálo se takřka nemožno, abychom se do něho odvážili nebo aby přistál podle boku lodi. Mužstvo však veslovalo statečně, nasazujíc život pro záchranu životů našich, až naši lidé mohli jim z lodní zádi hodit na laně přivázaný poplavek. Když se ho s namáháním zmocnili, přitáhli jsme člun k lodi a všichni jsme do něho vstoupili.

Nebylo však nejmenší naděje, že bychom s člunem dopluli k lodi, ke které příslušel. Shodli jsme se tudíž obrátit člun k pobřeží. Kapitán slíbil cizímu mužstvu náhradu, kdyby člun na pobřeží ztroskotal. A tak, částečně veslující, zčásti hnáni větrem k severu, poblíž Winterton Ness jsme dosáhli břehu.

Byli jsme sotva na čtvrt hodiny vzdáleni, když se naše loď potopila, a tentokrát poprvé jsem pochopil, co znamená ztroskotat v moři. Přiznávám, že sotva jsem byl při smyslech, abych to vnímal, až teprve když mě lodníci upozornili. Neboť od chvíle, kdy mě snesli do člunu takřka nehybného, byl jsem napolo mrtev úzkostí, hrůzou a starostmi, co mě teď čeká.

Zatímco se veslaři namáhali přistát, spatřili jsme (neboť ve chvíli, kdy nás vlna vyhoupla, přehlédli jsme pobřeží), kterak houfec lidí pobíhá sem i tam, aby nám, až přibudeme, poskytl pomoc. Ale šlo to ztěžka dopředu a nemohli jsme ku břehu dříve, dokud jsme neminuli wintertonský maják. Tu se ukázalo pobřeží na západ ke Cromeru a bránilo poněkud síle vanoucího větru. Přistáli jsme tam, třebaže nikoli bez nesnází; všichni jsme vystoupili na břeh a pěšky jsme se ubírali do Yarmouthu. Ujali se nás jako trosečníků velmi soucitně. Nejen páni konšelé, nýbrž i mnozí kupci a majitelé lodí se dobře o nás postarali a poskytl

nám peníze, aby nám umožnili buď cestu do Londýna, anebo návrat do Hullu.

Kdybych byl tehdy moudře jednal a vrátil se domů, byl bych šťasten a můj otec, abych se vyjádřil v podobenství Spasitelově, byl by z radosti kázal zabít tučné tele. Když pak doslechl, že loď, kterou jsem ujel, ztroskotala na yarmouthské rejdě, dlouhá léta se domníval, že jsem utonul.

Ale zlý můj osud hnal mě i nyní nezdolnou mocí vpřed, a třebaže svědomí i rozum mě občas napomínaly, abych se vrátil, neměl jsem přece dosti odvahy, abych tak učinil. Neznal jsem pro to jména; snad jakás tajemná síla to je, která pudí a nutká člověka, aby se stal nástrojem vlastní zhouby, i když ji dobře poznává a s otevřenýma očima spěchá jí vstříc? Je však jisté, že nezvratné nějaké předurčení, jemuž jsem se marně snažil uniknout, mne pobízelo vždy dál přes všechnu klidnou a rozumnou úvahu usebrané mysli a přes dvojí jasnou výstrahu, které se mi dostalo za prvé mé zkoušky.

Můj kamarád, syn našeho kapitána, který mě dříve v lehkomyšlnosti tak utvrzoval, byl nyní daleko zkušenější než já. Po svém příchodu do Yarmouthu jsme se neviděli po dva tři dny, jsouce ubytováni každý jinde. Když jsme se pak potkali, hlas jeho se mi zdál změněn, když zamyšlen a potřásaje hlavou se mě tázal, jak se mi vedlo. Když potom pověděl otci, kdo jsem a že tuto cestu jsem podnikl toliko na zkoušku, abych se potom pustil dál do světa, tu kapitán, obrátiv se ke mně, pravil vážným a slavnostním hlasem: „Mladý muži, neměl byste se již nikdy pouštět na moře. Co jste zažil, mělo by vám být jasným a zřejmým pokynem, abyste zanechal námořnických choutek.“ „Jak to, pane,“ odvětil jsem, „chcete se i vy provždy vyhnout moři?“ „To je něco jiného,“ odpověděl, „je to mé povolání, a tudíž i má povinnost. Ale když jste už podnikl tuto zkušební cestu, vidíte, kterak vám nebe dalo okusit i toho, co vás očekává, setrváte-li. Beztak neštěstí, jež nás potkalo, stihlo nás vaší vinou, jako druhdy loď, na které se plavil prorok Jonáš do Taršíše. Ostatně, povězte, prosím vás, kdo jste a za čím jste se pustil na moře?“ Potom jsem mu poněkud vylíčil svou záležitost, a když jsem skončil, vzkřikl kapitán neobyčejně rozhorlen: